

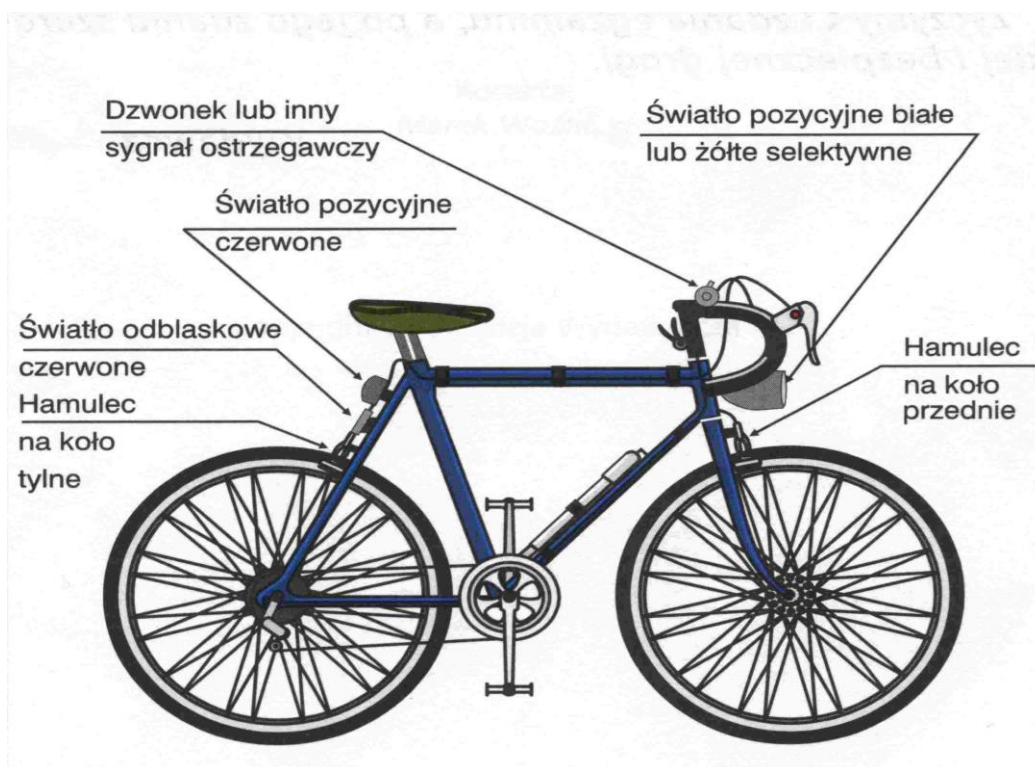
Bezpieczeństwo
Ruchu Drogowego

PORADNIK

**dla ucznia starającego się
o kartę rowerową**

Obowiązkowe wyposażenie roweru

- co najmniej jeden skutecznie działający hamulec;
- dzwonek lub inny sygnał ostrzegawczy o **nieprzerazliwym** dźwięku;
- światła:
  - **z przodu:**
    - jedno światło pozycyjne barwy białej lub żółtej selektywnej;
    - **z tyłu:**
      - jedno światło pozycyjne barwy czerwonej;
      - jedno światło odblaskowe barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt.
  - Rowery mogą być także wyposażone fabrycznie w światła odblaskowe barwy żółtej umieszczane na pedałach, a dodatkowo można umieścić także światełka w kołach.

- **Uwaga:**
Zabrania się umieszczania na pojazdach wystających spiczastych, ostrych części lub przedmiotów, które mogłyby w razie wypadku zwiększyć niebezpieczeństwo uszkodzenia ciała osób jadących lub innych uczestników ruchu.

Podstawowe pojęcia dotyczące ruchu pojazdów

1. *droga* - wydzielony pas terenu składający się z jezdni, pobocza chodnika, drogi (ścieżki) dla pieszych lub drogi (ścieżki) dla rowerów, łącznie z torowiskiem pojazdów szynowych znajdującym się w obrębie tego pasa, przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów ruchu pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt,
2. *droga twarda* - droga z jezdnią o nawierzchni bitumicznej betonowej, kostkowej, klinkierowej brukowej tłuczniowej lub żwirowej oraz z płyt betonowych lub kamienno - betonowych jeżeli długość nawierzchni przekracza 20 m; inne drogi są drogami gruntowymi,
3. *droga (ścieżka) dla rowerów* - droga przeznaczona do ruchu rowerów, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi,
4. *jezdnia* - część drogi przeznaczona do ruchu pojazdów
5. *pas ruchu* - każdy z podłużnych pasów jezdni wystarczający do ruchu jednego rzędu pojazdów wielośladowych, oznaczony lub nie oznaczony znakami drogowymi,
6. *pobocze* - część drogi przyległa do jezdni, która może być przeznaczona do ruchu pieszych lub niektórych pojazdów, postoju pojazdów, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt,
7. *chodnik* - część drogi przeznaczona do ruchu pieszych,
8. *skrzyżowanie* - przecięcie się w jednym poziomie dróg mających jezdnię, ich połączenie lub rozwidlenie, łącznie z powierzchniami utworzonymi przez takie przecięcia, połączenia lub rozwidlenia; określenie to nie dotyczy przecięcia, połączenia lub rozwidlenia drogi twardej z drogą gruntową lub stanowiącą dojazd do obiektu znajdującego się przy drodze,
9. *przejście dla pieszych* - powierzchnia jezdni lub torowiska przeznaczona do przechodzenia przez pieszych oznaczana odpowiednimi znakami drogowymi,
10. *przejazd dla rowerzystów* - powierzchnia jezdni lub torowiska przeznaczona do przejeżdżania przez rowerzystów oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi,
11. *przystanek* - miejsce zatrzymywania się pojazdów transportu publicznego, oznaczone znakami drogowymi,
12. *strefa zamieszkania* - obszar obejmujący drogi publiczne lub inne drogi., na którym obowiązują szczególne zasady ruchu drogowego, a wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi,
13. *uczestnik ruchu* - pieszy, kierujący, a także inne osoby przebywające w pojeździe lub na pojeździe znajdującym się na drodze,

14. *pieszy* - osoba znajdująca się poza pojazdem na drodze nie wykonująca na niej robót lub czynności przewidzianych odrębnymi przepisami; za pieszego uważa się również osobę prowadzącą, ciągnącą lub pchającą rower, motorower, motocykl, wózek dziecięcy, podręczny lub inwalidzki, osobę poruszającą się w wózku inwalidzkim, a także osobę w wieku do 10 lat kierującą rowerem pod opieką osoby dorosłej,
15. *kierujący* - osoba, która kieruje pojazdem lub zespołem pojazdów, a także osoba, która prowadzi kolumnę pieszych, jedzie wierzchem albo pędzi zwierzęta pojedynczo lub w stadzie,
16. *kierowca* - osoba uprawniona do kierowania pojazdem silnikowym,
17. *szczególna ostrożność* - ostrożność polegająca na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze, w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie,
18. *ustąpienie pierwszeństwa przez kierującego pojazdem lub pieszego* - powstrzymanie się od ruchu, jeżeli ruch mógłby zmusić kierującego innym pojazdem do zmiany kierunku lub pasa ruchu albo istotnej zmiany prędkości jazdy, a pieszego do zatrzymania się, zwolnienia lub przyspieszenia kroku,
19. *ruch kierowany* - ruch otwierany i zamykany za pomocą sygnalizacji świetlnej albo przez uprawnioną osobę,
20. *niedostateczna widoczność* - widoczność występująca od zmierzchu do świtu, a także w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza od świtu do zmierzchu,
21. *wymijanie* - przejeżdżanie (przechodzenie) obok pojazdu lub uczestnika ruchu poruszającego się w przeciwnym kierunku,
22. *omijanie* - przejeżdżanie (przechodzenie) obok nie poruszającego się pojazdu, uczestnika ruchu lub przeszkody,
23. *wyprzedzanie* - przejeżdżanie (przechodzenie) obok pojazdu lub uczestnika ruchu poruszającego się w tym samym kierunku,
24. *zatrzymanie pojazdu* - unieruchomienie pojazdu nie wynikające z warunków lub przepisów ruchu drogowego, trwające nie dłużej niż 1 minutę, oraz każde unieruchomienie pojazdu wynikające z tych warunków lub przepisów,
25. *postój pojazdu* - unieruchomienie pojazdu nie wynikające z warunków lub przepisów ruchu drogowego, trwające dłużej niż 1 minutę,
26. *pojazd* - środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszynę lub urządzenie do tego przystosowane,
27. *pojazd silnikowy* - pojazd wyposażony w silnik, z wyjątkiem motoroweru i pojazdu szynowego,

28. *pojazd samochodowy* - pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia jazdę z prędkością przekraczającą 25 km/h; określenie to nie obejmuje ciągnika rolniczego,
29. *pojazd uprzywilejowany* - pojazd wysyłający sygnały świetlne w postaci niebieskich świateł odblaskowych i jednocześnie sygnały dźwiękowe o zmiennym tonie, jadący z włączonymi światłami mijania lub drogowymi; określenie to obejmuje również pojazdy jadące w kolumnie, na której początku i na końcu znajdują się pojazdy uprzywilejowane wysyłające dodatkowo sygnały świetlne w postaci czerwonego światła odblaskowego,
30. *samochód osobowy* - pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą oraz ich bagażu,
31. *autobus* - pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą,
32. *motocykl* - pojazd samochodowy jednośladowy lub z bocznym wózkiem - wielośladowy,
33. *motorower* - pojazd jednośladowy lub dwuśladowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej nie przekraczającej 50 cm³, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h,
34. *rower* - pojazd jednośladowy lub wielośladowy poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem,
35. *wózek inwalidzki* - pojazd konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się osoby niepełnosprawnej, napędzany siłą mięśni lub za pomocą silnika, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do prędkości pieszego,
36. *przyczepa* - pojazd bez silnika, przystosowany do łączenia go z innym pojazdem.

Ogólne zasady ruchu

1. Na drogach obowiązuje kierującego pojazdem ruch prawostronny.
2. Na drogach o dwóch jezdniach kierujący jest obowiązany jechać po prawej jezdni; do jezdni tych nie wlicza się jezdni przeznaczonych do dojazdu do posesji położonych przy drodze.
3. Na jezdniach dwukierunkowych o co najmniej czterech pasach ruchu kierujący pojazdem jest obowiązany zajmować pasy ruchu znajdujące się na prawej połowie jezdni.
4. Kierujący jest zobowiązany jechać możliwie blisko prawej krawędzi jezdni. Jeżeli pasy ruchu na jezdni są wyznaczone, nie może zajmować więcej niż jednego pasa.
5. Kierujący pojazdem zaprzęgowym, rowerem, wózkiem ręcznym i inwalidzkim oraz osoba kierująca pojazdem napędzanym silnikiem, idąca obok takiego pojazdu, są obowiązani poruszać się po poboczu, chyba że nie nadaje się ono do jazdy lub ruch pojazdu utrudniałby ruch pieszych.

6. Jeżeli tory pojazdów szynowych znajdują się w jezdni, kierujący pojazdem znajdującym się na części jezdni, po której poruszają się pojazdy szynowe, jest obowiązany ustąpić miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi szynowemu.

Włączanie się do ruchu

1. Włączanie się do ruchu następuje przy rozpoczynaniu jazdy po zatrzymaniu się lub postoju nie wynikającym z warunków lub przepisów ruchu drogowego, jak również przy wjeżdżaniu:
  - a) na drogę z nieruchomości, z obiektu przydrożnego lub dojazdu do takiego obiektu, z drogi nie będącej drogą publiczną oraz ze strefy zamieszkania,
  - b) z pola na drogę oraz z drogi gruntowej na drogę twardą,
  - c) z pobocza, z pasa ruchu dla pojazdów powolnych lub z drogi dla rowerów na jezdnię,
  - d) pojazdem szynowym z zajezdni na drogę lub z pętli na jezdnię.
2. Kierujący włączający się do ruchu są obowiązani zachować szczególną ostrożność oraz ustąpić pierwszeństwa innemu pojazdowi lub uczestnikowi ruchu.

Zmiana kierunku jazdy lub pasa ruchu

1. Kierujący pojazdem może zmienić kierunek jazdy lub zajmowany pas ruchu tylko z zachowaniem szczególnej ostrożności oraz pod warunkiem, że nie spowoduje to zajeżdżenia drogi innym kierującym.
2. Kierujący pojazdem jest obowiązany przed skręceniem zbliżyć się:
  - a) do prawej krawędzi jezdni - jeżeli zamierza skręcić w prawo,
  - b) do środka jezdni, a na jezdni o ruchu jednokierunkowym do lewej jej krawędzi - jeżeli zamierza skręcić w lewo.
3. Zmieniając poza skrzyżowaniem zajmowany pas ruchu kierujący jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pojazdowi jadącemu po pasie ruchu, na który zamierza wjechać, oraz pojazdowi który wjeżdża na ten pas z prawej strony.
4. Zabrania się zawracania:
  - a) w tunelach, na mostach i wiaduktach oraz na drogach jednokierunkowych,
  - b) na autostradach,
  - c) na drogach ekspresowych, z wyjątkiem skrzyżowań i miejsc do tego przeznaczonych,
  - d) w warunkach, w których mogłoby to zagrażać bezpieczeństwu ruchu lub ruch ten utrudnić.

5. Kierujący pojazdem jest obowiązany zawczasu i wyraźnie sygnalizować zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu oraz zaprzestać sygnalizowania niezwłocznie po wykonaniu manewru.

Przecinanie się kierunków ruchu

1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do skrzyżowania, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz ustąpić pierwszeństwa pojazdom nadjeżdżającym z prawej strony, a jeżeli skręca w lewo - także jadącym z kierunku przeciwnego na wprost lub skręcającym w prawo (nie dotyczy pojazdów szynowych).
2. Przepisy ust. 1 stosuje się również w razie przecinania się poza skrzyżowaniem kierunków ruchu pojazdów jadących po tej samej drodze.
3. Kierującemu pojazdem zabrania się:
  - a) wjeżdżania na skrzyżowanie, jeżeli na skrzyżowaniu i za nim nie ma miejsca do kontynuowania jazdy,
  - b) rozdzielania kolumny pieszych.
4. Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu.\
5. Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pieszemu przechodzącemu na skrzyżowaniu przez jezdnię drogi, na którą wjeżdża.
6. Kierującemu pojazdem zabrania się:
  - a) wyprzedzania na przejściach dla pieszych i bezpośrednio przed nimi, z wyjątkiem przejść, na których ruch jest kierowany,
  - b) omijania pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu,
  - c) jazdy wzdłuż po przejściu dla pieszych.
7. Kierujący pojazdem, przejeżdżając przez chodnik lub inną drogę dla pieszych, powinien jechać powoli i ustąpić pierwszeństwa pieszemu.
8. Wyżej wymienione przepisy stosuje się przy jeździe na placach (ulicach), na których ze względu na brak wyodrębnienia jezdni i chodników ruch pieszych i pojazdów odbywa się na tej samej powierzchni.
9. Kierujący powinien zachować szczególną ostrożność przy przejeżdżaniu obok przystanku tramwajowego nie znajdującego się na chodniku. Jeżeli przystanek nie posiada wysepki dla

pasażerów, a na przystanek wjeżdża tramwaj lub tam stoi, kierujący musi zatrzymać pojazd w takim miejscu i na taki czas, aby zapewnić pieszym swobodny dostęp do tramwaju i na chodnik.

10. W razie przechodzenia przez jezdnię osoby upośledzonej, używającej specjalnego oznaczenia, lub osoby o widocznej niesprawności ruchowej kierujący jest obowiązany zatrzymać pojazd w celu umożliwienia jej przejścia.

11. Kierującemu pojazdem zabrania się:

- a) objeżdżania opuszczonych zapór lub półzapór oraz wjeżdżania na przejazd, jeżeli opuszczanie ich zostało rozpoczęte lub podnoszenie nie zostało zakończone,
- b) wjeżdżania na przejazd, jeżeli po drugiej stronie przejazdu nie ma miejsca do kontynuowania jazdy,
- c) wyprzedzania na przejazdach kolejowych i bezpośrednio przed nimi,
- d) omijania pojazdów oczekujących na otwarcie ruchu przez przejazd, jeżeli wymagałoby to wjechania na część jezdni przeznaczoną dla przeciwnego kierunku ruchu.

Przepisy dotyczące bezpośrednio rowerzystów

1. Kierujący rowerem, korzystając z drogi (ścieżki) dla rowerów i pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność wobec pieszego idącego taką drogą i ustępować mu pierwszeństwa.

2. Dziecko w wieku do 7 lat może być przewożone na rowerze, pod warunkiem że jest ono umieszczone na dodatkowym siodełku zapewniającym bezpieczną jazdę.

3. Kierującemu rowerem zabrania się:

- a) jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu
- b) jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach lub podnóżkach
- c) czepiania się pojazdów.

4. Na przejeździe dla rowerzystów, kierującemu rowerem zabrania się:

- a) wjeżdżania bezpośrednio przed jadący pojazd,
- b) zwalniania lub zatrzymywania się bez uzasadnionej przyczyny.

5. Korzystanie z chodnika przez kierującego rowerem jest dozwolone jedynie w razie braku drogi (ścieżki) dla rowerów i niemożności korzystania z jezdni. Kierujący rowerem, korzystając z chodnika, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz ustępować pierwszeństwa pieszemu.

POMOCNE STRONY WWW

[Znaki i sygnały drogowe](#)

[Obsługa i konserwacja roweru](#)

KARTA ROWEROWA - wymagania dla ucznia

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół oraz z prawem o ruchu drogowym:

Kartę rowerową może uzyskać osoba, która wykazała się niezbędnymi kwalifikacjami i osiągnęła wymagany wiek: 10 lat.

Do egzaminu mogą przystąpić uczniowie klas IV – VI.

Sprawdzenia kwalifikacji teoretycznych osoby ubiegającej się o kartę rowerową dokonuje nauczyciel zajęć technicznych i wychowania komunikacyjnego będący egzaminatorem.

Wychowanie komunikacyjne realizowane jest w postaci zajęć teoretycznych.

Sprawdzanie kwalifikacji uczniów odbywa się w szkole podczas zajęć z wychowania komunikacyjnego, na lekcjach przedmiotu zajęcia techniczne, w ciągu roku szkolnego.

Praktyczna nauka oraz ćwiczenia jazdy rowerem prowadzona jest indywidualnie przez uczniów i ich rodziców.

Uczeń, aby uzyskać kartę rowerową musi:

- Uzyskać pozytywną opinię wychowawcy na podstawie obserwacji zachowań.
- uzyskać zgodę rodzica na wydanie karty rowerowej.
- zaliczyć **test sprawdzający wiadomości teoretyczne** z przepisów ruchu drogowego.
- znać zasady obsługi technicznej roweru.
- wykazać się umiejętnościami praktycznymi z zakresu jazdy na rowerze z uwzględnieniem zasad ruchu drogowego.
- uczestniczyć w zajęciach z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.

Test **sprawdzający wiadomości teoretyczne** składa się z 25 pytań (test zamknięty jednokrotnego wyboru). Czas trwania sprawdzianu wiedzy w postaci testu - **30 min**.

Do **testu praktyczno-sprawnościowego** przystępuje uczeń, który zaliczył pozytywnie test teoretyczny.

Egzaminatorem przeprowadzającym test praktyczno-sprawnościowy jest nauczyciel zajęć technicznych lub policjant ruchu drogowego.

W przypadku nie zaliczenia testu teoretycznego lub sprawnościowego, uczeń ma prawo przystąpić do egzaminu na kartę rowerową w nowym roku szkolnym – **zalicza zarówno część teoretyczną, jak i praktyczną.**

Udokumentowania spełnienia wyżej wymienionych wymagań uzyskania karty rowerowej dokonuje się w arkuszu zaliczeń. W rubryce: UWAGI nauczyciel zapisuje słownie „zaliczono” lub „nie zaliczono”.

W celu uzyskania karty rowerowej uczeń składa wypełniony arkusz u nauczyciela zajęć technicznych. Nauczyciel przekazuje arkusze oraz listę uczniów, którzy spełnili wymagania uzyskania karty rowerowej do sekretariatu szkoły. Czas przechowywania dokumentów (testów)– cały rok szkolny, przechowuje nauczyciel zajęć technicznych. Dyrektor szkoły, na podstawie wypełnionego arkusza zaliczeń, wydaje

nieodpłatnie uczniom karty rowerowe. Szkoła prowadzi rejestr wydanych kart. W przypadku zgubienia karty uczeń składa w sekretariacie szkoły podanie z prośbą o wydanie duplikatu.

Zakres umiejętności i wiadomości niezbędnych do uzyskania Karty Rowerowej.

1. Na zajęciach technicznych w klasie czwartej uczniowie poznają obowiązkowe przepisy i znaki drogowe umożliwiające zdobycie karty rowerowej.
2. Tematyka wychowania komunikacyjnego realizowana jest w ramach przedmiotu **Zajęcia Techniczne** w postaci zajęć teoretycznych.

Umiejętności ucznia:

Uczeń:

- prawidłowo określa znaki drogowe pionowe i poziome dotyczące pieszych i rowerzystów,
- umie scharakteryzować poszczególne elementy obowiązkowego wyposażenia roweru,
- wykonuje proste czynności związane z codzienną obsługą roweru,
- prawidłowo wykonuje czynności poprzedzające jazdę rowerem,
- opanował właściwą technikę jazdy,
- stosuje hierarchię ważności znaków, sygnałów oraz poleceń w ruchu drogowym,
- opisuje cechy charakterystyczne drogi,
- prawidłowo wykonuje manewry: skrętu w lewo, skrętu w prawo, wyprzedzania, omijania, wymijania, włączania się do ruchu, zawracania, na skrzyżowaniu zachowuje się zgodnie z przepisami ruchu drogowego,
- ocenia sytuację na drodze zachowując szczególną ostrożność i stosując zasadę ograniczonego zaufania,
- potrafi właściwie zachować się w sytuacjach nietypowych na drodze oraz określić skutki błędnego wykonania manewrów, umie zastosować przepisy obowiązujące kierujących rowerem podczas poruszania się w kolumnie rowerowej,
- umie odróżnić zachowania uczestników ruchu zagrażające bezpieczeństwu,
- umie scharakteryzować bezpieczną drogę,

Wiadomości ucznia:

Uczeń:

- poprawnie wymienia informacje zawarte na znakach dotyczących pieszych i rowerzystów,
- nazywa elementy drogi,
- zna zasady obowiązujące na poszczególnych rodzajach dróg,
- zna zasady przechodzenia przez jezdnię na przejściach dla pieszych,
- wskazuje różnice między drogą w obszarze zabudowanym i niezabudowanym,
- zna znaczenie elementów odblaskowych,
- zna zasady korzystania ze środków komunikacji publicznej,
- potrafi podać przyczyny wypadków powodowanych przez pieszych,
- zna zasady przechodzenia przez torowisko kolejowe z zaporami i bez zapor, a także przez tory tramwajowe z sygnalizacją świetlną i bez niej,
- zna numery telefonów alarmowych,
- zna zasady udzielania pomocy ofiarom wypadków drogowych,
- zna znaki drogowe i ich znaczenie,

- podaje hierarchię ważności znaków, sygnałów oraz poleceń w ruchu drogowym,
- podaje sposób używania obowiązkowego wyposażenia roweru,
- definiuje pojęcia dotyczące manewrów wykonywanych przez kierującego rowerem,
- zna zasady pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach,
- zna zasady poruszania się rowerzysty po drodze rowerowej, chodniku i jezdni,
- wskazuje przyczyny powstawania wypadków,
- objaśnia wykonywanie poszczególnych manewrów,
- zna organizację ruchu na różnych skrzyżowaniach,
- potrafi określić pierwszeństwo uczestników ruchu podczas przejeżdżania przez skrzyżowanie, potrafi interpretować zasady zachowania szczególnej ostrożności i ograniczonego zaufania,
- zna zastosowanie środków stanowiących wyposażenie apteczki,
- doskonale zna zasady prawidłowej techniki jazdy rowerem,
- zna przepisy pieszych idących indywidualnie i w kolumnie oraz rowerzystów,
- potrafi wymienić sposoby poprawy widoczności ludzi na drodze,
- definiuje obowiązki uczestników ruchu wobec pojazdów uprzywilejowanych,
- wymienia sposoby oznakowania miejsc niebezpiecznych,
- zna przyczyny wypadków powodowanych przez rowerzystów.

Do uzyskania karty rowerowej przygotowani są uczniowie klas IV w ramach przedmiotu zajęcia techniczne, głównie na zajęciach z wychowania komunikacyjnego.

Koordynatorem wszystkich działań jest nauczyciel zajęć technicznych.